

Tillväxtavdelningen
Vindenheten
Matilda Schön
016-544 24 44
matilda.schon@energimyndigheten.se

Utrikesdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Yttrande angående Gränser i havet (SOU 2015:10)

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker förslagen till ändringar av gränser i havet enligt utredningens förslag för den svenska baslinjen som har påverkan på övriga gränser i havet.
- Energimyndigheten anser att processer knutna till rätt till rådighet till vattenområden riskerar att försvåras med förslaget. Närmare villkor för en verksamhet bör i första hand regleras i samband med att en verksamhet ansöker om tillstånd enligt miljöbalkens bestämmelser.
- Energimyndigheten anser att det är svårt att bedöma vilka ekonomiska konsekvenser förslaget har för energirelaterade verksamheter till havs. Det förefaller dessutom oklart om staten har rätt till att ta ut avgifter inom allmänt vatten varför denna del i utredningen bör undersökas vidare. Det bör beaktas att kostnaden inte får bli onödigt betungande för att verksamheter ska komma till stånd i havsområdena, i synnerhet för de som nyttjar förnybara resurser som exempelvis vind- och vågenergi.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten tillstyrker förslagen till ändring av gränser i havet och bedömer att de förändringar som föreslås för gränser i havet endast innebär marginella skillnader jämfört med tidigare. Den svenska baslinjen samt territorialgränsen blir mer tydliga och mer precisa med förslaget. Detta får i sin tur positiv inverkan på vilka lagrum som är rådande och skapar tydlighet för de verksamheter som planeras till havs. Energimyndigheten har heller inget att erinra mot att det inrättas en angränsande zon. Konsekvenserna för energiintressen (som vindkraft, vågkraft och sjöliggande kablar) bedöms vara små. Att gränsdragningarna blir digitaliserade och tillgängliga via Sjöfartsverkets portal bedöms vara mycket positivt.

Rådighetsmedgivande av Kammarkollegiet är nödvändigt för att få disponera havet och dessa har tidigare oftast godkänts per rutin. Mest förekommande redovisas beslut vad gäller vindkraft, kablar och muddring (vågkraft 3 stycken

beslut) för perioden 1992 till 2013. De kommande riktlinjer som föreslås tas fram av Kammarkollegiet får inte försvåra eller försena de processer som föregår möjligheten att få tillstånd för energirelaterade verksamheter till havs. De bör mer fokusera på verksamheter som är direkt olämpliga inom allmänt vatten som exempelvis dumpning av bilar, skrot etc. och vara enkla att applicera. Riktlinjerna får inte heller föregå prövningen enligt miljöbalkens regler.

När det gäller avsnittet om rätten till att ta ut avgifter (*Avsnitt 8.3.3*) och statens rätt att bestämma över dispositionsrätten i allmänt vatten beskrivs denna del som oklar av utredningen. För Energimyndigheten förefaller det oklart om staten har rätt till att ta ut avgifter inom allmänt vatten och denna del i utredningen bör utredas vidare. Avgiftens storlek och när den ska tas ut föreslås regleras från fall till fall vilket gör att olika verksamhetsutövare riskerar att bedömas olika. Avgifter har tidigare tagits ut för vindkraft, men då det var osäkert på vilken rättslig grund som ersättningen kunde tas ut har detta inte gjorts sedan mitten av 2010. För äldre beslut informerade Kammarkollegiet 2012 om att det inte längre var aktuellt och att inbetalningar inte behöver göras. Det är oklart och osäkert hur etablering av vindkraft, vågkraft eller sjöliggande kabel skulle avgiftsbeläggas och vilka ekonomiska konsekvenser detta medföra för dessa verksamheter. Om avgifter skulle införas inom allmänt vatten får kostnaden inte bli onödigt betungande för den enskilde verksamhetsutövaren så att verksamheten inte kan komma tillstånd. Sammantaget bör det beaktas att förnybara energikällor inte bör avgiftbeläggas då havets och vindens energi är fri. Den direkta påverkan på sjöbotten och sjöpelaren bedöms dessutom som försumbar för sådana verksamheter.

Specifika synpunkter

Energimyndigheten avstår från att lämna specifika synpunkter i övrigt på utredningens förslag om Gränser i havet.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Mattias Eriksson. Vid den slutliga handläggningen har enhetscheferna Lars Andersson och Paul Westin samt handläggare Mårten Thorsén deltagit. Föredragande har varit handläggaren Matilda Schön.

Mattias Eriksson
Matilda Schön